

Llawdriniaeth thyroidectomi llai ymwithiol drwy gymorth fideo

Awst 2014

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

[Mae llawdriniaeth thyroidectomi llai ymwithiol drwy gymorth fideo](#) yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w defnyddio yn y GIG. Dim ond meddygon sydd wedi'u hyfforddi'n benodol ac sydd â phrofiad o'r driniaeth ddylai ei chynnal.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dylai eich gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio'r hyn y mae cael y driniaeth hon yn ei olygu yn llawn a thrafod y manteision a'r risgiau posibl â chi. Dylech hefyd gael gwybod sut i gael rhagor o wybodaeth am y driniaeth. Dylai hyn oll ddigwydd cyn i chi benderfynu a ydych am gael y driniaeth hon ai peidio.

Sylwadau eraill gan NICE

Mae NICE wedi dweud mai dim ond ar gyfer ychydig o gleifion sydd â chwarennau thyroid sy'n ddigon bach y mae'r driniaeth yn addas.

Eich tîm gofal iechyd

Tîm gofal iechyd sydd â phrofiad o lawdriniaeth thyroid ddylai benderfynu pa gleifion ddylai gael dewis y driniaeth hon, a'r tîm hwn ddylai gyflawni'r driniaeth.

Y cyflwr

Mae'r chwarren thyroid yn y gwddf. Mae'n cynhyrchu hormonau thyroid sy'n effeithio ar dwf a metaboledd y corff. Weithiau, gall y chwarren chwyddo, neu fynd yn orweithgar (hyperthyroidiaeth) a chynhyrchu gormod o hormonau. Gall hyn achosi symptomau megis gorbryder, colli pwysau, prinder anadl, blinder a phroblemau gyda'r llygaid.

Mae'n bosibl cael canser y thyroid hefyd a bydd hyn yn achosi i'r chwarennau chwyddo. Mae symptomau canser y thyroid yn cynnwys chwydd yn y gwddf, anawsterau wrth lyncu neu anadlu, crygni a phoen yn y gwddf.

Yn gyntaf, caiff cleifion sydd â thyroid gorweithgar eu trin â meddyginiaethau i leihau nifer yr hormonau thyroid sy'n cael eu creu, neu driniaeth radioiodine i ddinistrio rhywfaint o'r chwarrren thyroid. Os nad yw'r rhain yn gweithio neu eu bod yn anaddas, gall cleifion gael llawdriniaeth i dynnu rhan o'r chwarrren thyroid, neu'r chwarrren gyfan. Y driniaeth fwyaf cyffredin ar gyfer canser y thyroid yw llawdriniaeth. Fel arfer, caiff y llawdriniaeth ei gwneud drwy ddull agored, sy'n cynnwys gwneud toriad sydd rhwng tua 4cm a 8cm o hyd ar draws blaen y gwddf. Mae technegau sy'n defnyddio llawdriniaeth twll clo wedi'u datblygu hefyd, a gellir eu gwneud gan ddefnyddio trychiad llai.

Mae NICE wedi ystyried defnyddio [llawdriniaeth llai ymwithiol drwy gymorth fideo](#) fel opsiwn triniaeth arall.

Gall NHS Choices (www.nhs.uk) fod yn lle da i gael gwybod mwy.

Y driniaeth

Caiff llawdriniaeth llai ymwithiol (twll clo) drwy gymorth fideo i dynnu'r chwarrren thyroid ei chyflawni o dan anesthetig cyffredinol fel arfer. Mae'n cynnwys gwneud toriad bach o tua 2cm yng nghanol y gwddf, uwchben asgwrn y frest. Wedyn, mae'r llawfeddyg yn rhoi tiwb hyblyg tenau âamera ar ei ben drwy'r toriad. Mae hwn yn anfon lluniau i sgrin er mwyn helpu'r llawfeddyg i weld y chwaren thyroid a'r meinwe sydd o'i amgylch. Caiff offerynnau llawdriniaeth eu rhoi i mewn drwy'r toriad er mwyn tynnu rhan o'r chwaren, neu'r chwaren gyfan, gan ddibynnu ar y cyflwr sylfaenol.

Nod y llawdriniaeth twll clo drwy gymorth video yw gallu defnyddio toriadau llai na llawdriniaeth 'agored', ac felly mae llai o boen a chreithiau ar ôl y llawdriniaeth.

Manteision a risgiau

Dangosodd y dystiolaeth a ystyriwyd gan NICE o lawdriniaeth twll clo drwy gymorth fideo i dynnu'r chwaren thyroid fod y weithdrefn yn ddigon diogel a'i bod yn gweithio'n ddigon da i gael ei defnyddio ar y GIG ar gyfer y cyflwr hwn.

Roedd y 10 astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys cyfanswm o 2300 o gleifion a gafodd lawdriniaeth twll clo drwy gymorth fideo.

Yn gyffredinol, dangoswyd y manteision canlynol:

- roedd 87% o'r cleifion oedd â chanser y thyroid wedi goroesi heb y clefyd tua 3.5 mlynedd ar ôl y llawdriniaeth
- nid oedd canser y thyroid wedi dychwelyd mewn unrhyw gleifion ac nid oedd unrhyw gleifion wedi marw oherwydd y clefyd hyd at 5 mlynedd ar ôl y driniaeth
- dim ond rhwng 1 a 7% o gleifion a ddechreuodd gael lawdriniaeth twll clo drwy gymorth fideo wnaeth orfod newid i gael llawdriniaeth agored
- llai o boen rhwng 24 awr a 48 awr ar ôl y llawdriniaeth
- canlyniadau cosmetig gwell a mwy o foddhad gyda'r canlyniad
- llai o risg o niweidio'r llais a'r gallu i lyncu.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau'n cynnwys:

- sgil effaith neu gymhlethdod mewn 10% o gleifion
- parlys mewn nerf sy'n mynd i'r blwch llais mewn rhwng 1 a 2% o gleifion, sy'n gallu effeithio ar y gallu i wneud synau traw uchel
- niwed i'r nerf sy'n mynd i'r blwch llais mewn 2% o gleifion a all achosi newidiadau megis anawsterau wrth siarad a llyncu
- gwaedu ar ôl y llawdriniaeth i un claf a oedd angen rhagor o lawdriniaeth
- haint yn y clwyf mewn dau glaf
- chwarennau parathyroid anweithgar mewn pedwar claf
- lefelau calsiwm isel yn y gwaed, a oedd dros dro mewn 12 claf ac yn barhaol mewn dau glaf
- llosg i'r croen mewn pump claf.

Dywedwyd wrth NICE hefyd fod risg arall posibl: cleisio.

Os hoffech wybod mwy am yr astudiaethau, gweler y [canllaw](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth yw'r manteision posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y manteision hynny yn berthnasol i mi? A allai'r driniaeth wneud i mi deimlo'n waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?
- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae canllaw ymyriadau [NICE](#) yn cynghori'r GIG ar ddiogelwch triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-0765-6